

การศึกษากระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

นางสาวสุพิศรา สุมโนมหาอุดม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

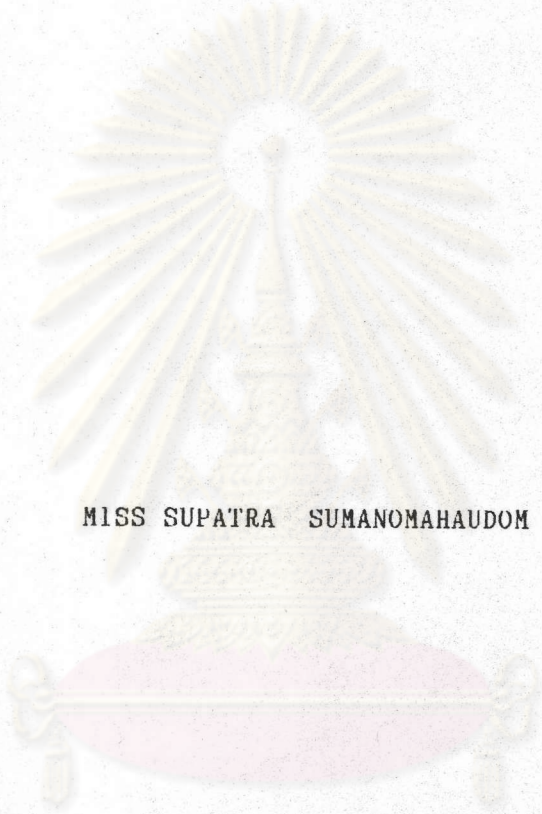
พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-663-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017352 i 10312870

A STUDY OF SCHOOL - COMMUNITY RELATIONS ADMINISTRATIVE PROCESS
OF ADMINISTRATORS IN LARGE OUTSTANDING SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION IN CENTRAL REGION

MISS SUPATRA SUMANOMHAUDOM

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-663-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สังกัด
กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

โดย นางสาวสุพิศรา สุมโนมหาอุดม

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สเนาเจตร สุคนธ์ทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สเนาเจตร สุคนธ์ทรัพย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

สุภัตตรา สุมนโหมหาอุดม : การศึกษากระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
 กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง
 (A STUDY OF SCHOOL-COMMUNITY RELATIONS ADMINISTRATIVE PROCESS OF
 ADMINISTRATORS IN LARGE OUTSTANDING SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
 JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN CENTRAL REGION)
 อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์, 138 หน้า. ISBN 974-579-663-8

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง
 โรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายเกี่ยวกับงานความ
 สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำหรับการวางแผนดำเนินการโดยคณะกรรมการ การจัดองค์การ
 ส่วนใหญ่มีการกำหนดงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ในโครงสร้างของโรงเรียน โดยฝ่ายที่
 รับผิดชอบคือ ฝ่ายบริการและมีผู้รับผิดชอบในรูปคณะบุคคล การจัดคนเข้าทำงาน ใช้วิธีการสรรหา
 ภายในโดยผู้บริหารเป็นผู้พิจารณา รวมทั้งขออาสาสมัคร การอำนวยความสะดวก ให้บุคลากรปฏิบัติงาน
 งานโดยแสดงพฤติกรรมยอมรับเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จ รวมทั้งให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดย
 อนุญาตให้กลุ่มรับผิดชอบตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนด การควบคุมทุกโรงเรียนมีการควบคุมโดยใช้
 ปฏิทินปฏิบัติงานและมีการรายงานผลงาน สำหรับปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง
 โรงเรียนกับชุมชน ปัญหาที่มีผู้ระบุงสูงสุดในแต่ละด้าน คือ การวางแผนเรื่องเวลาไม่เหมาะสมกับ
 การปฏิบัติจริง เครื่องมือและวัสดุในการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์มีไม่เพียงพอ วัสดุ อุปกรณ์
 อาคารสถานที่ในการให้บริการชุมชนทรุดโทรมหรือถูกทำลาย บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในการ
 ให้ความร่วมมือพัฒนาชุมชน ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถให้การสนับสนุนโรงเรียน และขาด
 ความร่วมมือจากบุคลากรในการรายงานผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

SUPATRA SUMANOMHAUDOM : A STUDY OF SCHOOL-COMMUNITY RELATIONS
ADMINISTRATIVE PROCESS OF ADMINISTRATORS IN LARGE OUTSTANDING SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN CENTRAL REGION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.SNANCHIT SUKONTASAP,
Ph.D., 138 PP. ISBN 974-579-663-8

The purpose of this research was to study the process and problems of school-community relations administrative process of administrators in large outstanding secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in Central Region.

The study revealed that in planning, the majority of schools specified their objectives and policies concerning school-community relations. Planning was conducted by a committee. As for organizing, school-community relations task was mostly part of Service Division. In staffing, the personnel worked in this area were existing staff assigned by administrators or volunteered to do this job. In directing, administrators motivated their staff by giving recognition for their performance and allowing them to participate in decision making. As for controlling, every school used work schedule and reporting as means for controlling. The problems specified were inappropriate work schedule, inadequate equipment and materials for producing public relations media, poor-conditioned facilities, low school personnel support for community development as well as performance reporting and poor parents' support because of poverty.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุนทรทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กิสุขพันธ์ อาจารย์อุดม วิชรสกดิ์ อาจารย์เสวี ลาซโรจน์ ที่กรุณาตรวจสอบ เสนอแนะ และปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร อาจารย์สุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม อาจารย์มงคล มีสมภพ ที่ให้คำแนะนำปรึกษาและให้ข้อมูลเพื่อนำไปสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อนิพนธ์ร่วมรุ่นทุก ๆ ท่านที่ช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา เป็นอย่างดีซึ่งตลอดระยะเวลาของการศึกษา และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่เป็นประโยชน์บ้าง ขอมอบคุณความดีเป็นสิ่งบูชาพระคุณบิดา มารดา และครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสในการทำวิจัยครั้งนี้

สุพิศตรา สุมนโหมหาอุดม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	7
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	8
กระบวนการบริหาร.....	8
การวางแผน.....	10
การจัดองค์การ.....	15
การจัดคนเข้าทำงาน.....	19
การอำนวยความสะดวก.....	23
การควบคุม.....	29
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	31
โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น.....	38
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	43
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	46
1.1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	46
1.2 กระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน.....	48
1.3 ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน.....	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร.....	73
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	80
วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	81
การอภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	97
รายการอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	103
ประวัติผู้เขียน.....	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กิจกรรมในกระบวนการบริหารจำแนกตามผู้กำหนด.....	9
2. ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุราชการ และระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ในโรงเรียนปัจจุบัน.....	46
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	48
4. การจัดองค์การงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	53
5. การจัดบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน.....	56
6. การอำนวยการในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	60
7. การควบคุมในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	65
8. ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	68
9. ประเภทของแผนที่โรงเรียนจัดทำ.....	74
10. การกำหนดวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน.....	75
11. การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน.....	76
12. การจัดองค์การงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	77